

**Kwa taṅa zliya tsasliti
Zhaṅ**

**Kwəma dza ghwəmməə gha
sənataa dzəkən zliya na**

Ma zliya nay, tsasliti slən tsa ci ntsaa tsasli mbəw. Ma kə nihwəti mbəzliy, Zhaṅ ntsa ta səda Yesəw tsasli na. Sa nzana, kwəma tsasliti na mbə gha tsasli zliya nay, aa dī yəməva lə Yəwən kwəma wəzə na va tsasliti Zhaṅ, kə ghəshi. Nanzə kiy, gəzəkəvəri Zhaṅ bazhə bazhə naciw. Nda kaa ka wa tsasliti na zliya nay, sənay məndiw. Ma kə nihwəti mbəzliy, kaa mbəzli ghəngħən ghəngħən tə hidī ka Azəy tsasliti na, kə ghəshi.

Avanay njasa nəwva kwəma mbə zliya na:

Vəh 1:1 pa' tə vəh 2:1-17 Zhaṅ gəzə kaa mbəzliy nəw Yesəw, a ghəshi nzəy mbə waṅ pi, mba'a ghəshi sənay, a Yesəw pəlata kwəma shi jikir na, kə ghəshi. Mbə nzəy tsa shi va kiy, ka dī nihwəti mbəzli.

Vəh 2:18-29 Njasa dza ka jakə Kəristəw tsahwəə dzəmbə mbəzliy nəw Yesəw.

Vəh 3 Njasa dza məndiy sənashi ndərazhi Hyala.

Vəh 4:1-6 Njasa dza məndiy mbay təra ghalaa dzəghwa na katanə na kwəma lə dzərvə.

Vəh 4:7-21 Ntsaa dī mbəzliy, Zəghwə Hyala na. Mba'a kə ndəə dī Hyalay, ta dī ndərazhi Hyala dza ndə kwərakwə.

Vøh 5 Zhanj gøzø njasa tøfanakøn mbøzliy nøw Yesøw kaa shi tø hidfi. Zhini mba'a gøzata kwøma jøwøø dzøkøn kwøma gøzøhwø naa dzøkøn.

Gøzø kwømaa dzøkøn ntsaa bømme piy

¹ Avanaņøy tsasliņwøy zliyaa dzøkøn ntsa nza sløn tsa ciy «Kwøma Hyala» saa bānshi piy kaa mbøzli. Kwøma vay, mađi Hyala ta nga shiy gwa'a gwa'a na ghønzø tiba. Ntsa har møndi vaa Kwøma Hyalay, a ghøy favø ghøciy gøzø kwøma, ka nay ghøy lø møtsøhi ghøy, mba'a ghøy nay wøzø wøzø, ka dapøhwø lø dividivi ghøy. ² Ghala pøtsa søøkø ntsa har møndi vaa «Kwøma Hyala» ta civa kaa mbøzliy, a ghøy nay. Va tsøgha ndøgha ghøy føtiy dzøkøn, ka gøzaņwøy kwømaa dzøkøn ntsaa bøpø piy tsa kø đi ma. Ntsa vay, vøgha Didi Hyala mø ghwømmø niy nza na, ma søøkø Hyalaa citømmø nana. ³ Shi nashi ghøy lø møtsøhi ghøy, lø shi favø ghøy lø slimim ghøy na shi gøzaņwøy ghøy ni kwømaa dzøkøn shi kwørakwø, ta mbø ghwøy nza kwasøbø ghøy mbø jakø tsa jakøņøy ghøy lø Dømmø Hyala, mba'a lø Zøghwø nzø Yesøw *Køristøw. ⁴ Ta mbø vøshi ghwømmøø kerkøta, va tsøgha tsasliņwøy ghøy kwøma na.

Hyala na waņ pi

⁵ Ma kwøma gøzaņwøy ghøy nay, kwøma favø ghøy va Yesøw *Køristøw Zøghwø Hyala

1:1 1:1 2:13-14; Zhj 1:1-2, 14; Piy: 1Zhj 4:14; Zhj 6:35; 8:12; 11:25 **1:2** 1:2 ndøgha føti: Zhj 15:27 **1:4** 1:4 Zhj 15:11

1:5 1:5-7 Zhj 8:12 **1:5** 1:5 1Tim 6:16

də'wə ghən tsa ci na. Ma kəy: «Wanj pi na Hyala. Kwəma kwəsli kwəsli na dzar kwa kabaka nzə ya jəwəw» kə. ⁶ Ghənzə tsəgha ki, mba'a pə ghwəmmə ni, mbəzli jakəjakə ni nza ghəy lə Hyala, pə ghwəmmə, dza ghwəlammə ghwəmmə mbə mənī kwəma dzar mbə kwəsli kiy. A ghwəmmə slavə dzərvə ghalaba. Kwəma Hyala katanj na mbə nəfə ghwəmmə ya jəw tsəghaw. ⁷ Ma mba'a pə ghwəmmə ka mənī kwəma mbə wanj pi, njasa nzana va mbə wanj pi Hyala kwərakwə kiy, mbəzli jakəjakə ni nza ghwəmmə kwa jipə ghwəmmə ghalaba ki. Ma nza miymiy Yesəw, Zəghwə nzə yabantəmmə kwəma ghwəmmə jikir na gwanata, kala rəfa tar ghwəmmə ghwəla ki.

⁸ Mba'a pə ghwəmmə ni: «Ka mənī *kwəma jikir na ghəy na ghəyəw» pə ghwəmməy, ava ghwəmmə dzəmbəmmə mbə sla dzərvə kaa ghən tsa ghwəmmə ghalaba ki. Gəzəkə kwəma katanj na ghwəmmə ti ya jəwəw. ⁹ Mba'a pə ghwəmmə tsati titihwə va jikir tsa ghwəmmə kwa kwəma Hyalay, a Hyala dzaa pəlay jikir tsa mənī ghwəmmə mbə nəfə tsa nzə gwa'a, ka zhəghətəmmə ka mbəzli dəwdəw ni. Sa nzanay, Hyala na, a ghwəmmə sənay, ntsa slar tsa na. Kwəma nə na ta mənī dzee kəy, ta mənī dza na tsəgha. ¹⁰ War mba'a pə ghwəmmə ni: «Ka mənī *kwəma jikir na nza ghəyəw» pə ghwəmməy, ghalaba na, Hyalaa na zhəghəti ghwəmmə ka kwa sla dzərvə ki. Zləbavə kwəma nzə ghwəmmə mbə nefer ghwəmmə tsəgha kiw.

2

*Yesəw *Kəristəw na ntsaa dzaa kəətimmə*

¹ A ndərazhee, ma kwəma tsasliŋwəy ya na kwəma na tiy, vantaa ghwəy dzaa məni *kwəma jikir na nə ya. Mba'a kə kwəma jikir na mbəliŋa va ndəy, sənay tə ghwəmmə, a gal tsa ghwəmmə tifa, ta kəətimmə kwa kwəma Didi Hyala, ghəci na Yesəw Kəristəw. Na nacy, ntsa slar tsa na.

² Yesəw Kəristəw də'wə ghən tsa ci zlay na ghən tsa ci, mba'a mətuy ka shi ta məndi Hyala li shi tə mbərkə ghwəmmə. Ta mbə Hyalaa pəlayəmmə jikir tsa ghwəmmə. War ta pəli tsa ghwəmmə jikir gwa'a tsəgha naw. Əhəŋ, ta pəlanshi jikir tsa mbəzli tə hidi gwanashi mətuy na.

³ Mba'a pə ghwəmmə diti fəti ta məni kwəma gəzəkə Hyalay, ghalaba na, a ghwəmmə taa sənay, mbəzliy sənata Hyala nza ghwəmmə, pə ghwəmmə. ⁴ Mba'a kə ndə ni: «E sənata Hyala» kə, dzəghwa kala dī fəti ghəci ta məni kwəma gəzəkə Hyala məni nzəy, ndə dzərvə gəməy na tsava ndə. Kwəma Hyala katanj na mbə nəfə tsa ci ya jəwəw. ⁵ Ma ntsaa dī fəti ta məni kwəma gəzəkə Hyalay, a tsava ndə dī Hyala katanj katanj. Ava ti dza ghwəmmə sənay jakəkəkə nza ghwəmmə lə Hyala, pə ghwəmmə. ⁶ Ma ntsaa ni: «Jakəkəkə nza ghəy lə Yesəw» kəy, war njasa niy nza nzəy tsa Yesəw va tikə təbə na ghəciy nzəy kwərakwə.

Nahwəti kwəma 'war'war na

2:1 2:1 Rm 8:34; Ebr 7:25
1:6; 4:6; Zhj 3:21; 8:44; 16:13
6

2:2 2:2 4:10; Zhj 1:29 **2:4** 2:4
2:5 2:5 2:17; 5:3; Zhj 14:15; 2Zhj

2:6 2:6 Zhj 13:15; 15:5

⁷ A madigahira, ma kwøma tsasløghønwøy ya nay, mønta na nja nahwøti kwøma gøzanwøyee 'war'war na ta møni, kala søøkø ghwøy favøw. Kwøma søøkø ghwøy favø na. Kwøma mbøradzøta na va niy nza tifa, mba'a tsøhøta va ghwøy ghala kwatanjata na. ⁸ Ya tsøgha nzø kiy, kwøma 'war'war naa tsasliwøy ya tø kwøma va. Tø nzøy tsa *Køristøw tø hidi, lø tsa ghwøy nzøy sønay møndi kwøma katanj naa kwøma va, kø møndi. Sa nzana, mbø ðarvata kwøma mbø kwøslu, ma wanj pi tsa katanj tsa na, mbø mbøerø ghøci nana.

⁹ Mba'a kø ndø ni: «Ntsa mbø wanj pi nzee» kø, dzøghwa kala di kwøma ngwarmøhiy nøw ghøshi Yesøw li shi ghøciy, ghwølay na tsava ndø mbø kwøslu. ¹⁰ Ma ntsaa di ngwarmøhiyøw, ghøci na ntsa mbø wanj pi. Tsava ndø kiy, kwøma tifa dzaa tørambøø dzømbø *kwøma jikir naw. ¹¹ Ma na ntsaa di ma kwøma ngwarmøhiy mbø nøw Yesøw vay, mbø kwøslu na tsava ndø ki. Mbø kwøslu dza naa dza dza ci, kala sønay ma kwa pøtsa dza na, sa nzana mba'a kwøslu ghwølfay.

¹² Ma kwøma tsasliwøy ya na kwøma na tiy ndørazhi yay, sa nzana, gwa'a gwa'a Hyala pølaynwøy jikir tsa mønti ghwøy mbø nøfø tsa nzø, tø sløni mønti Køristøw. ¹³ Ma kwøma tsasliwøy ya na kwøma na tiy døshi ndørazhiy, sa nzana, mba'a ghwøy sønay ntsaa nza tifa ghala kwatanjata. Ma kwøma tsasliwøy ya na

2:7 2:7-8 4:11; Zhj 13:34 **2:7** 2:7 2:24; 3:11 **2:8** 2:8 Zhj 1:9-10; 8:12; Rm 13:12 **2:9** 2:9 3:10, 15; 4:20 **2:10** 2:10 Cem 119:165; Rm 14:13 **2:11** 2:11 Zhj 12:35-36 **2:12** 2:12 SløniKY 4:12 **2:13** 2:13-14 1:1-2

kwøma na tiy gwølay, sa nzana, mba'a ghwøy tøfanakøn kaa *ndø jaka tsa Hyala va jikir tsa.

¹⁴ Ma kwøma tsasliḡwøy ya kwøma na ti bay ndørazhiy, sa nzana, mba'a ghwøy sønay Didi Hyala. Ma kwøma tsasliḡwøy ya na kwøma na tiy døshi ndørazhiy, sa nzana mba'a ghwøy sønay ntsaa nza tiba kwatanata. Ma kwøma tsasliḡwøy ya na kwøma na ti dibay gwølay, sa nzana, læ bærci va ghwøy mba'a ghwøy kəsəvø kwøma Hyala mbø nefer ghwøy. Dzøghwa, mba'a ghwøy tøfanakøn kaa ndø jaka tsa Hyala va jikir tsa.

¹⁵ Ka səkwa nzøghø ghwøy ta nzøy tsa tikø tø hidī ni, ya ta shiy jøw mbø shi tikø tø hidī ma. Mba'a kø nzøghø ndøø səkwa ta nzøy tsa tø hidiy, ka dī Didi Hyala na mbø næfø tsa ciw.

¹⁶ Ma na shi tikø tø hidī gwanashi, shiy nja shi gømgøm ni maw vøgha ndø ngøri, læ møni mətšø ta shi tø hidī, læ kəli ghøn kiy, va Didi Hyala sækø niva shiyøw. Tikø tø hidī sækø ghøshi.

¹⁷ Kar hidī læ shi møni mbøzli va mətšø ti shi gwa'ay, ta kədīshi dza ghøshi. Ma na ntsaa møni kwøma njasa dī Hyala kiy, tø ghwøməy dza naa nza pa' kwa ndimndim.

*Ndøghwøm ghøn tsa ghwøy va ka jaka Yesøw *Køristøw?*

¹⁸ A ndørazhee, ndal tørmøbø vøghwø ta kørø hidīw. A ghwøy niy favø, ma kø møndi niy niy: «Ghala pøtsa dza hidiy nza ndøkwo ta kørøy, ta sækø dza ndø jaka tsa Køristøw» kø

2:15 2:15 Zhk 4:4 **2:16** 2:16 Fir 27:20; Rm 13:14; Ef 2:3; Zhk 4:16 **2:17** 2:17 Mt 7:21; 1Kwø 7:31 **2:18** 2:18 4:3; Mt 7:15; 2Zhj 7

məndi niy ni. Avanaŷ sənzənva kiy, kwal mbə ka jakahi Kəristəw tifa, sa səəkəshi ghəshiw. Ava va tsəgha sənay ghwəmmə kiy, a vici va səəkəta nana ki, pə ghwəmmə. ¹⁹ Ka jaka Yesəw vay, mbə ghwəmmə səvəri ghəshi. Sa kama ghəshiy mbəzli mbə ghwəmmə karkar niy, va tsəgha bərvashi ghəshi mbə ghwəmmə. Mba'a kə ghəshi niy nza ka mbəzli mbə ghwəmmə karkar ni nzaŷ, ka dza ghəshiy səvəriishi mbə ghwəmmə nzaŷ. Ma sa zlammə ghəshi vay, ta mbəə citi nza tsa kama ghəshiy mbəzli mbə ghwəmmə na.

²⁰ Ma ghwəy ta na na ghwəyəy, a Yesəw Kəristəw fambəŷwəy Safə tsa ci mbə nefer ghwəy, mba'a ghwəy sənata kwəma katanj na gwanəŷwəy. ²¹ Sa sənata ma ghwəy kwəma katanj na tsasliŷwəy ya kwəma tsasliŷwəy ya na kiw. Sa nzaŷ, mba'a ghwəy sənata na katanj na va kwəma, zhini mba'a ghwəy sənay, dzərvə mbə na katanj na kwəmaŷ, pə ghwəy. Va tsəgha tsasliŷwəy ya. ²² A ndə dzərvə kia? Ya wa ntsaa ni Kəristəw Ntsa tivə Hyala na Yesəwəw, kəy, ghəci na ndə dzərvə, ghəci na ndə jaka tsa Kəristəw ki. Ntsaa zləbavə ma kar Dəmmə Hyala va, ghəshi lə Zəghwə nza. ²³ Sa nzaŷ, ya wa ntsaa zləbati ma Yesəw ka Zəghwə Hyalay, zləbavə Dəy Yesəw tsa va na kwərakwəw. Ma ntsaa zləbavə: «Zəghwə Hyala na Yesəw!» kəy, aa sənay Didi kwərakwə. ²⁴ Ghənzə tsəgha kiy, kwəma favə ghwəy va ghala kwatanjatay,

məntim məhərliy dzəkən wəzə, mba'a ghwəy kəsəvə mbə nefer ghwəy. War mba'a pə ghwəy kəsəvə kwəma gha ghwəy vaa favə wəzə mbə nefer ghwəyəy, ghalaba na, mbəzli jakəjakə ni nza ghwəy lə Yesəw, mba'a lə Dəy kwərakwə ba.

²⁵ Ma kə Kəristəw kaa kwəma gəzəkəmmə nay: «Ta ndaŋwəy piy tsa kədi ma dzee» kə.

²⁶ Kwəma tsaslitəŋwəy ya nay, dzəkən mbəzliy ngədiŋwəy va, ta zamtəŋwəy tsaslitee.

²⁷ Na na ghwəy tala kiy, a Yesəw ndaŋwəy *Safə tsa Hyalaa dzəmbə nefer ghwəy. Njana nzana, mba'a Safə tsa Hyala mbə nefer ghwəy tsəgha kiy, kwal tsa ghwəy tiba lə pəla tsahwəti ndə bəniŋwəy kwəma ghwəlaw. Sa nzanay, mbə bəniŋwəy kwəma di Hyala gwanata na Safə tsa nzə va. Ni ghwəy shi bəniŋwəy na vay, shi katan ni na ghəshi, dzərvə dzar mbə shi ya jəwəw. Va tsəgha kiy, nzəyŋwəyəm jakəjakə lə Kəristəw, njasa banavəŋwəy Safə tsa Hyala va.

²⁸ A ndərazhee, garəŋwəyəm tə jakə tsa jakəŋwəy ghwəy va lə Kəristəw mbə nefer ghwəy, vantaa ghwəmmə taa hazləni ta nza, fəca ka na səəkə. Kala dzaa ha'wəə mənimmə kwa kwəma ci, fəca dza naa səəkə. ²⁹ Na na ghwəy kiy, a ghwəy sənay ntsa slar tsa na Kəristəw pə ghwəy. Va tsəgha na kiy, sənay tə ghwəy, ya wa ntsaa məni kwəma slar nay, Zəghwə Hyala na kwərakwə, pə ghwəy.

3

2:25 2:25 Zhj 5:24 **2:27** 2:27 Zher 31:34; Zhj 14:16; 16:13

2:28 2:28 3:21; 4:17; Zhj 5:22; 15:5 **2:29** 2:29 3:10

Ndərāzhi Hyala nza ghwəmmə

¹ Nighətim njasa cikəvəri Dəmmə Hyala mə ghwəmə dī tsa dītəmmə na dikə tsa ci di, pa' ka harəmmə ghəciy ndərāzhi ci. Ta na navay, ndərāzhi ci nza ghwəmmə katanj. Va tsəgha mbə ma mbəzliy nəw ma Yesəw sənammə, ka ndərāzhi Hyala, sa nzanay, sənata Hyala ghəshi kwərakwəw. ² A madigahira, nana diy, ndərāzhi Hyala mənimmə ghwəmmə. A na kwəmaa taa nza kwa kwəma, nda njaa dza ghwəmmə nzay, sənata nava ghwəmmə diw. Na sənata ghwəmmə gwa'a tsəghay, sa ka Yesəw *Kəristəw tsahwəyəy, ta nza dza ghwəmmə njasa dza na vaa nza ghalaba. Sa nzanay, ta nay dza ghwəmmə njasa dza pa ciy nza wəzə wəzə. ³ Ya wa ntsaa fəy ghən tsa ci gəzlinə ta nza njasa nza Kəristəw kwərakwə kiy, mba'a məniti ghən tsa ci dēwdew, njasa nza Yesəw Kəristəw va dēwdew kwərakwə ki.

⁴ Ya wa ntsaa mənī *kwəma jikir na gwa'ay, fətiy dī ma tsava ndə ta *kwəma pəhəti Hyala. Sa nzanay, mənī kwəma jikir na na, dī ma fəti va kwəma pəhəti Hyala na. ⁵ A ghwəy sənay kiy, ta yabanti kwəma ghwəmmə jikir na səkəy Yesəw Kəristəw tikə gwa'a tsəgha, ma ghəci na naciy, kwəma jikir na və ya jəwəw. ⁶ Ghənzə tsəgha kiy, ntsaa jakəy kwagwa'a lə Yesəw Kəristəw mbə nəfə tsa ciy, aa zlata mənī kwəma jikir na.

3:1 3:1 3:10; 4:6; Zhj 1:12; 3:16 **3:2** 3:2 2Kwər 3:18; Flp 3:21
3:5 3:5 1:7; 2:2; 4:10; Ezay 53:9; Zhj 1:29; 8:46; 2Kwər 5:21; Ebr 4:15; 9:14; 1Pi 1:19; 2:22, 24; 3:18 **3:6** 3:6 3:9; 5:18; Zhj 15:5; Rm 6:2, 14

Ma na ntsaa nəw lə məni kwəma jikir nay, səəkə tsava ndə nay Yesəwəw, sənay Yesəw na dibaw.

⁷ A ndərazhee, ka zləba ghwəy məndiy ngəđinjwəy ma, ya wa ntsaa mənti kwəma slar nay, ntsa slar tsa na tsava ndə, njasa nza Yesəw Kəristəw vaa ntsa slar tsa kwərakwə. ⁸ Ma na ntsaa nzəyəy war mbə məni kwəma jikir nay, tsa *ndə jaka tsa Hyala na tsava ndə. Sa nzanay, ndə məni kwəma jikirkir na na ndə jaka tsa Hyala naci ghala kwatanjata. Va tsəgha səəkəy Yesəw Zəghwə Hyala tikə tə hidī ta mbəə zamti sləni ndə jaka.

⁹ Ma na ntsaa məniy ka Zəghwə Hyala naci kiy, ka nəw na lə məni kwəma jikir na ghwəlaw. Sa nzanay, lə piy tsaa səəkə va Hyala na mbə nəfə tsa ci. Ka mbay naa nəw lə məni kwəma jikir na ghwəlaw. Sa nzanay, Dəy na Hyala.

¹⁰ Avana, njasa təhəvərivashi ndərazhi Hyala lə ni ndə jakə tsa Hyala: War mba'a kə ndə kala dī məni na wəzə na kwəma, kala dī mətse tsahwəti zəmbəghəy tsa mbə nəw Yesəw ghəciy, tsava ndə na, məniy ka Zəghwə Hyalaw.

«Dim ghən tsa ghwəy kwa jipə ghwəy!» kə Hyala

¹¹ Avanta kwəma gha ghwəy favə ghala kwatanjata: «Dim ghən tsa ghwəy kwa jipə ghwəy» kə Yesəw. ¹² Nəghətaa ghwəmmə məni shiy nja *Kayən ma. Ghəci na naci, zəghwə ndə jaka tsa Hyala, jikir kwəma tsa niy nza na. Dza na mba'a pəəsliti zəmbəghəy. Ma

kwəma pəəsliti na zəmbəghəy tsa va tiy, sa nzana kwəma wəzə na zəmbəghəy məni, ma ghəci ghəci Kayən naci ki na, *kwəma jikir na ghəciy məni.

¹³ A ngwarməhira mbə nəw Yesəw, ya əy dī ma mbəzliy nəw ma Yesəw mətəşə ghwəyəy, əntaa məninqəy nja mađanja ma. ¹⁴ Ghwəmmə na na ghwəmməy, a ghwəmmə sənay, mbəzli bəkwə bəkwə ni niy nza ghwəmmə. Dzəghwa nana na, mba'a ghwəmmə satim mbə məti, mbə piy ghwəmmə ki. Tə wa sənay ghwəmmə mbəzli mbə piy nza ghwəmmə pə ghwəmməy, tə sa nzana mbə dī kwəma ngwarməhimmə ghwəmmə. Ma ntsaa dī ma kwəma zəmbəghəy vay, ntsa məti məti tsa na tsava ndə ghwəlay. ¹⁵ Ma ntsaa dī ma kwəma zəmbəghəy tsa mbə nəw Yesəw kiy, ndə bəkwə mbəzli na tsava ndə. A ghwəy sənay, war mba'a kə ndə, ndə bəkwə mbəzliy, kwəməvə piy tsaa kəđi ma tsava ndəw. ¹⁶ A Yesəw *Kəristəw dītəmmə, dzəghwa na mba'a səəkəy mətuy tə ghwəmmə. Ava tə kwəma ci va dza ghwəmmə sənay, njasa ka ghwəmmə dī kwəma ngwarməhimmə mbə nəw Yesəw kwərakwə, ta mbə ghwəmmə zləbavə, ya məti ta kwəma shi. ¹⁷ Sənzənvay, mba'a kə ntsa nza shiy və tərəŋw nay tsahwəti zəmbəghəy tsa mbə nəw Yesəw kala shiy və, dzəghwa kala zhanci hwər tsa ci ti ya jəw, gar katay ghəciy, njaa njaa ka ntsa tsəgha tsa va mbəə ni na: «Mbə dī Hyala nzee lə nəfə tsee

3:13 3:13 Zhj 15:18 **3:14** 3:14 2:11; Zhj 5:24; 13:35 **3:15**
3:15 Mt 5:21-22; ShiZhj 21:8 **3:16** 3:16 Zhj 15:13; Gal 1:4; Flp
2:17; 1Tes 2:8 **3:17** 3:17 Nəw 15:7

kwətiŋ» kə kia? Tibaw. ¹⁸ A ndərazhee, əntaa ghwəmmə dzaa gəzə a ghwəmməə dī nihwəti mbəzli, pə ghwəmmə kwataka lə miy gwa'a tsəgha ma. Əhəŋ, ə pə ghwəmməə dī mbəzli mbə nəfə tsa ghwəmmə katan katan. Ka ci dī tsa vaa səvəri lə mənī kwəma wəzə na kaa mbəzli.

Njasa dza ghwəmməə mbay garə kwa kwəma Hyala kala hazləni tiba

¹⁹ Mba'a pə ghwəmməə dī nihwəti mbəzli tsəgha kiy, ti dza ghwəmməə sənay, mbəzliy nəw kwəma katan na nza ghəy, pə ghwəmmə. Dibay, ghənzə na kwəmaa dzaa bəmmə bərçi, ta garə kwa kwəma Hyala, kala hazləni tiba. ²⁰ Sa nzana, ya ə bəmmə nəfə tsa ghwəmmə fəti ta kwəma jikir tsa mənī ghwəmməy, ka dza her ghwəmmə kwa kwəma Hyalaw. A ghwəmmə sənay, a Hyala tanəti nefer ghwəmmə tə sənata kwəma. Kwəma tiba kala sənata gwa'a gwa'aw. ²¹ Ava tsəgha na nava ki, madigahira, kala bəmmə fəti kə nəfə tsa ghwəmmə ta kwəma jikir tsa mənī ghwəmməy. A bərçi va ghwəmmə ta garə kwa kwəma Hyala, kala hazləni tiba ki. ²² Ya nimaba shiy dəw ghwəmmə va Hyalay, ta ndammə shi va dza na kwərakwə ki. Sa nzana mbə dī fəti ghwəmmə ta kwəma gəzəkəmmə na mənī nzə, ka mənī kwəmaa təbanta ba. ²³ Avanata kwəma gəzəkəmmə na, ta mənī: Ə pə ghwəmmə banavə nefer ghwəmmə kaa Yesəw *Kəristəw Zəghwə nzə. Ka dī ghən tsa ghwəmmə kwa jipə ghwəmmə njasa

3:18 3:18 Zhk 2:15-17 **3:21** 3:21 2:28 **3:22** 3:22 Zhŋ 15:16

3:23 3:23 Zhŋ 2:23; 13:34

gözəkəmmə Yesəw Kəristəw va. ²⁴ Ntsaa dī fəti ta kwəma gəzəkə Hyala məniy, a jakəy lə Hyala, mba'a Hyala jakəta li kwərakwə. Lə Safə tsa nze va dəwdəw tsa ndammə Hyala, sənay ghwəmmə jakəjakə nza ghwəmmə li, pə ghwəmmə.

4

*Njasa dza ghwəmmə sənay təhəvəri *Safə tsa Hyala lə tsa *ndə jaka tsa Yesəw *Kəristəw*

¹ A madigahira, mba'a kə ndə səəkəy dzəmbə ghwəy, lə Safə tsa Hyala nzee, kəy, əntaa ghwəy zləba kwəma ci war tsəgha ma. Ə pə ghwəy dzaa naghəmti wəzə, ta mbə ghwəy sənay nda Safə tsa Hyala na sa və katanj katanj, ka ghwəy gha zləba. Va wa gəzanjwəy ya tsəghay, sa nzana, dənshi ka gəzə kwəma Hyala ka dzərvə tsəhwəshi dzəti hidī nana. ² Avənay njasa dza ghwəy sənay, a Safə tsa Hyala va ndə pə ghwəy: Ya tsamaba ndə na ntsaa dzaa ni: «A Yesəw Kəristəw mənti ghən tsa ci ka ndə, mba'a səəkəy tikə tə hidī» kəy. Avə ghəci na ntsa nza Safə tsa Hyala mbə nəfə tsa ci. ³ Ma ntsaa ni: «Zhəghəy Yesəw ka ndə ngəri, mba'a səəkəy tikə tə hidīw» kəy, tsava ndə na, Safə tsa Hyala mbə nəfə tsa ciw. Safə tsa səəkə va ndə jaka tsa Kəristəw na sa mbə nəfə tsa ci. A ghwəy niy favə: «Ta səəkə dza na» kə məndi niy ni. Aa səəkəy dzəti hidī nana ki.

⁴ Na na ghwəy tala kiy ndərazhiyay, mbəzli Hyala nza ghwəy, a ghwəy 'wəshəmti ka gəzə

3:24 3:24 4:13; Zhj 14:16; 15:5; Rm 8:5, 9, 14 **4:1** 4:1 2:18; Mt 7:15; 1Tes 5:21 **4:2** 4:2 Zhj 1:14; Rm 10:9; 1Kwər 12:3 **4:3** 4:3 2:18, 22 **4:4** 4:4 5:5

kwøma Hyala ka dzørvø. Sa nzanay, børcifa mbø Safø tsa Hyala va mbø ghwøy na kèn safø tsa mbø mbøzliy nøy ma Yesøw. ⁵ Ka gøzø kwøma Hyala ka dzørvø vay, mbøzliy nøy kwøma tikø tø hidì na ghøshi, sa nzana kwøma shi tikø tø hidì ni na shi kwøma gøzø ghøshi kiy, va tsøgha fø mbøzliy nøy ma Yesøw ghøn ta fa kwøma gøzø ghøshi va. ⁶ Ghwømmø na na ghwømmø kiy, ndørazhi Hyalaa gø ghwømmø. Va tsøgha kiy, ntsaa sønata Hyala na, ta fa kwøma gøzø ghwømmø dza na. Ma na mbøzliy kamaa shi Hyalay, ka fa kwøma gøzø ghwømmø ghøshi ya jøwøw. Ava tsøgha dza ghwømmø mbay tihøvøri mbøzliy gøzø kwøma lø Safø tsa Hyala dæwdæw tsa, lø mbøzliy gøzø kwøma lø safø tsa ndø dzørvø.

Tø dī tsa dītəpø Hyala sənay ghwømmø dī ghøn tsa ghwømmø

⁷ A madigahira, dī pø ghwømmø dī ghøn tsa ghwømmø kwa jipø ghwømmø. Sa nzanay, va Hyala sækø dī. Ya wa ntsaa dī Hyala, ka dī nihwøti mbøzliy, Zøghwø Hyala na tsava ndø, aa sønata Hyala. ⁸ Ma ntsaa dī ma Hyala, kala dī nihwøti mbøzliy, sønata Hyala tsava ndø na ciw. Sa nzanay, dī na Hyala dø'wø ghøn tsa nzø. ⁹ A Hyala ghwønøkø Zøghwø nzøø dzøti hidì, zøkwøti ghøci vø, ta mbø ghøciy ndammø piy tsaa kødi ma. Kwøma mønti na va tsøghay, aa cikøvøri dī tsa dītømmø na wøzø wøzø. ¹⁰ Avānay dī njasa njana: Sa nzana

mba'a ghwəmmə diti Hyala pərba ghwəmmə naw. Əhən, sa nzana ghənzə saa 'waa dītəmmə pərba ghənzə. Dza na mba'a ghwənikə Zəghwə nzə tə ghwəmmə, ta mbə ghwəmməə kwəməvə pəli kwəma ghwəmmə jikir na tə mbərkə mətī ci.

¹¹ A madigahira, njana nzana tsəgha Hyala dītəmmə kiy, ə pə ghwəmməə dī ghən tsa ghwəmmə kwa jipə ghwəmmə kwərakwə ki.

¹² A ghwəmmə sənay, ndə tība mba'a səkəkə nata Hyala njasa nzanaw. Ya tsəgha nzə, mba'a pə ghwəmməə dī ghən tsa ghwəmmə kwa jipə ghwəmməy, jakəjakə na Hyala lə ghwəmmə. Ghalaba kiy, dī tsa nzə va na aa kwəməvə bərçi mbə nefer ghwəmmə.

¹³ Sa ndammə Hyala va Safə tsa nzə dēwdēw tsay, ti sənay ghwəmmə jakəjakə nza ghwəmmə li, jakəjakə ghənzə lə ghwəmmə kwərakwə, pə ghwəmmə. ¹⁴ Ghəy də'wə ghən tsa ghəyəy, a ghəy nay lə mətse ghəy, dəmmə Hyala ghwənikə na Zəghwə nzə ta səkəkə ta mbəli mbəzli tə hidi. Va tsəgha gəzə ghəy kaa mbəzli katanj na kwəma va, pə ghəy. ¹⁵ Ya tsamaba ndə zləbati na: «Zəghwə Hyala na Yesəw» kəy, jakəjakə na Hyala lə tsava ndə, ghəci kwərakwə na, jakəjakə ghəci lə Hyala. ¹⁶ Na na ghwəmməy, a ghwəmmə sənay, a Hyalaa dīmme, pə ghwəmmə, mba'a ghwəmmə zləbavə dī tsa nzə va.

4:11 4:11 3:11; 4:21; Mt 5:44-45; 18:33; Zhanj 13:34; 2Zhanj 5 **4:12**
4:12 2:5; 4:17; Zhanj 1:18 **4:13** 4:13 3:24 **4:14** 4:14 Zhanj 15:27
4:15 4:15 2:23 **4:16** 4:16 4:8-10; Zhanj 15:5

Di na Hyala. Ma ntsaa di nihwæti mbözli, ka di Hyalay, tsava ndø na jakøjakø na lø Hyala, jakøjakø Hyala li kwørakwø. ¹⁷ Mba'a kø di tsa citømmø Hyala va mbø ghøra sløni njasa di na mbø nefer ghwømmøy, njasaa niy nza nzøy tsa Yesøw *Køristøw va tikø tø hidfi niy nzay, tsøgha dza tsa ghwømmø nzøy nza ghalaba kwørakwø. Ka dza hazlønuy ghørammø kwa kwøma ci føca dza naa basø ngwøvøø dzøkøn mbözli kiw. ¹⁸ Ma ntsaa di Hyalay, ka nza hazløni mbø nøfø tsa ci ya jøwøw. Sa nzanay, gwa'a gwa'a ka di tsa Hyala va katarj tsa bøkøvøri hazløni mbø nøfø ci. Mba'a kø ndøø hazlønuy, kwømavø ghøra sløni di tsa Hyala va mbø nøfø tsava ndø njasa di naw. Ta køsø dza ngwøvø. Sa nzanay, tø kwøma hazløni sækø ngwøvøø dzøkøn ndø.

¹⁹ Ma na na ghwømmøy, a ghwømmøø di nihwæti mbözli, ka di Hyala. Sa nzanay, pørba Hyala 'wa naa dītømmø. ²⁰ Mba'a kø ndø ni: «Mbø di Hyala nzee!» kø, dzøghwa kala di ma møtsø mbözli ghøciy, dzørvøø slasla tsava ndø, ka di Hyalaw. Kwa vøghwø tsa nzana kala di mbözli ghøci, ghøshi shi nashi na kwa møtsø ciy, njaa ka na mbøø diti Hyala nanzø, ghønzø sa sækø ma naa nataa? ²¹ Ma kø Yesøw dø'wø ghøn tsa ci kaa kwøma gøzøkømmø na ta mønuy: «Ma ntsaa ni mbø di Hyala nzee køy, di køø di ngwarmøhiy mbø nøw Yesøw kwørakwø!» kø.

5

Njasa dza mbözliy nøw Yesøw 'wøshamti

4:17 4:17 2:28; 4:12 **4:20** 4:20 2:9 **4:21** 4:21 4:11; Mt 22:34-40

kwəma tə hidfi

¹ Ya tsamaba ndə zləbati na mbə nəfə tsa ci: «Yesəw na *Kəristəw tsa tivə Hyala va ta mbəlipə» kəy, Zəghwə Hyala na. Ghənzə tsəgha mba'a kə ndəə di kwəma Dəyəy, ta di kwəma nihwəti ndərazhi yakə Didi tsa va dza na kwərakwə. ² Vanay njasa dza ghwəmmə sənay mbə di ndərazhi Hyala nza ghwəmmə, pə ghwəmmə: War mba'a pə ghwəmmə mbə di Hyala, ka di fəti ta kwəma gəzəkə nay, mbə dishi nza ghwəmmə. ³ Ma kwəma di tsa nə ghwəmmə va, a ghwəmmə di Hyala, pə ghwəmməy, ghənzə na di fəti ta kwəma gəzəkə na mənī nzə. Talay, 'yahə'yahə na di fəti ta kwəma gəzəkə Hyala va mənī nzə va ghwəmməw. ⁴ Sa nzana, ya wa ntsaa mənīy ka Zəghwə Hyalay, ta mbay dza naa 'wəshamti bərci shi tə hidfi ni. Sa nzana mba'a ghwəmmə banavə nefer ghwəmmə kaa Yesəw, va tsəgha dza ghwəmmə mbay 'wəshamti bərci shi tə hidfi. ⁵ Wa tsahwəti ntsaa dzaa mbay 'wəshamti bərci shi tə hidfi ni kia? Ghəci tifa kala war ntsaa zləbati mbə nəfə ci: «Yesəw na Zəghwə Hyala» kəw.

*Gəzə kwəmaa dzəkən kwəma Yesəw *Kəristəw*

⁶ A Yesəw Kəristəw də'wə ghən tsa ci səkəy dzəti hidfi, mba'a dzarəy kwa yam *batem, mba'a miymiy ci shəkəshi ghala pəəsli mənīdi va. Kwataka dzar kwa yam batem dzarəy na gwa'a tsəghaw, a shəkamti miymiy ci dība. Dzəghwa

*Safə tsa Hyala dƛewdew tsa də'wə ghən tsa ci, mba'a gəzəkəŋəy kwəma va: «Katan na tsəgha» kə. Ma Safə tsa Hyala naci, ka sla dzərvə naw. ⁷ Mahkan na shiy cimmə, Zəghwə Hyala na Yesəw katan, kə ghəshi. Ma shi vay: ⁸ Ana Safə tsa Hyala, lə yam, mba'a miymiy. Ma ghəshi mahkanavashiy, kwəma kwətij na na sa shi. ⁹ Mba'a kə ndə ngəri ndəghakən fətiy dzəkən kwəma nata nay, kar ghwəmməə zləba tsəgha na, pə ghwəmmə. Fəti ndəghati Hyala də'wə ghən tsa nzə kiy, aa tanətij fəti ndəgha ndə ngəri. Ghənzə ghənzə Hyala də'wə ghən tsa nzə ndəghakən na fəti vaa dzəkən Zəghwə nzə va tsəgha ki. ¹⁰ Va tsəgha na, ya wa ntsaa banavə nəfə tsa ci kaa Zəghwə Hyalay, war ta zləbavə fəti ndəghati Hyala va dza na mbə nəfə tsa ci: «Katan na tsəgha» kə. Ma ntsaa banavə ma nəfə tsa ci kaa Hyalay, kwa dzərvə dza naa fəy Hyala. Sa nzana, kala zləba fəti ndəghakən naa dzəkən Zəghwə nzə ghəci.

¹¹ Avanta fəti ndəghakən Hyalaa dzəkən kwəma va, a kəy: «Aa ndammə piy tsaa kədi ma, səəkə dzar kwa Zəghwə nzə» kə. ¹² Ya wa ntsaa jakəy lə Zəghwə Hyalay, aa kwəmavə piy tsaa kədi ma. Ma ntsaa jakəy ma liy, kwəmavə piy tsa vaw.

¹³ Ma kwəma tsasliŋwəy ya kwəma va ti, ghwəy mbəzliy banavə nefer ghwəy kaa Zəghwə Hyalay, ta mbə ghwəy sənay katan, a ghwəy kwəmavə piy tsaa kədi ma, pə ghwəy.

Kwəmaa dzəkən piy tsa kədi ma

¹⁴ Mba'a pə ghwəmməə dzəghwa kwəma Hyalay, ka dza her ghwəmməw. Sa nzanay, a ghwəmmə sənay, mbə fa kwəma cə'wə ghwəmmə və na, kama kwəma va ge'i njasa diti na. ¹⁵ Njana nzana mba'a ghwəmmə sənay, mbə fa kwəma cə'wə ghwəmmə və na, pə ghwəmməy, a ghwəmmə sənay kwərakwə kiy, ta ndammə dza na, ya nimaba shi cə'wə ghwəmmə va və, pə ghwəmmə.

¹⁶ Mba'a kə ndə nay tsahwəti zəmbəghəy tsa mbə nəw Yesəw mbə məni *kwəma jikir naa dzaa kama gar məti ghəci vəy, ə kəə cə'wə Hyala ti. A Hyala dzaa banavə piy tsa kədi ma kaa zəmbəghəy tsa va. Ma kwəma cə'wə gəzee vay, war ta mbəzliy mənti jikir tsa kama gar məti ghəshi və, dza naa nza wəzə. Sa nzanay a kwəma jikir na tifa kwətinj gar məti ndə və. Gəla nava kwəma jikir naa na dza ghwəy cə'wə tiw. ¹⁷ A ghwəmmə sənay, kwəma rəda rəda na məni məndi gwa'ay, kwəma jikir na na. Nanzə kiy, kar nihwəti kwemer jikir niy nza tifa na, kala gar məti ndə və shi.

¹⁸ A ghwəmmə sənay, ya wa ntsaa mənuy ka Zəghwə Hyalay, ka nzəyəy na war mbə məni kwəma jikir naw. Sa nzanay, war mbə ndəghwə ka Yesəw Zəghwə Hyalaa nza, ka mbay *ndə jakaa kwəmavə kwal tsa kwəfaghayəw.

¹⁹ A ghwəmmə sənay, na na ghwəmməy, mbəzli Hyala nza ghwəmmə. Ma niy tərmbə

5:14 5:14 Zhj 15:16 **5:16** 5:16 Mt 12:31; Ebr 6:4-6 **5:18**
 5:18 3:6, 9-10; ndə jaka tsa Hyala: Zhj 17:15; 2Tes 3:3 **5:19**
 5:19 Zhj 12:31; Gal 1:4

mbəzli tə hidfi gwanashi na, ni ndə jaka tsa Hyala niva.

²⁰ A ghwəmmə sənay, a Yesəw *Kəristəw Zəghwə Hyala səəkəy tikə tə hidfi, dza na mba'a ndammə məhərli ta mbə ghwəmməə sənata Hyala katanj na. Dzəghwa mba'a ghwəmmə kwəməvə jakəva lə Hyala katanj na, tə mbərkə jakəva tsa ghwəmmə lə Zəghwə nzə Yesəw Kəristəw ki. Zəghwə nzə vay, Hyala katanj na na də'wə ghən tsa ci, zhini ghəci saa bə piy tsa kədi ma kaa mbəzli diba. Tsəgha.

²¹ Zhini bə kiy ndərazhiyay, mənim məhərli, vantaa ghwəy dzanjwəy dzəmbə ta mbəri. Ava tifa kərayee, nza ghwəy nza ki.

**Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən
Yesəw Kəristəw**

**Bana: Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw
Kəristəw New Testament**

Le Nouveau Testament en langue Bana du Cameroun

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bana

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

ae014872-94cd-54bc-869e-601bde2245b3